

Вечірка на Гелловін

«Я бачила вбивство!» - заявила тринадцятирічна Джойс під час вечірки на Гелловін. Звичайно ж, ніхто з гостей їй не повірив, навіть Аріадна Олівер, знана авторка детективів. Ох уже ці підлітки, які постійно прагнуть у будь-який спосіб привернути до себе увагу!

Однак, коли гості розійшлися, дівчинку знайшли вбитою. Шокована місіс Олівер звертається по допомогу до свого друга Еркюля Пуаро.

Перед ними подвійна таємниця: свідком якого злочину стала Джойс і хто змусив її замовкнути навіки? І ось Пуаро знаходить першу зачіпку...

Agatha Christie

АГАТА КРИСТІ

ЛЕГЕНДАРНИЙ ПУАРО

ВЕЧІРКА НА ГЕЛЛОВІН

КСД

Agatha Christie[®]

ЛЕГЕНДАРНИЙ ПУАРО

AGATHA CHRISTIE

HALLOWEEN
PARTY

A NOVEL

ΑΓΑΤΑ ΚΡΙΣΤΙ

ΒΕΧΙΡΚΑ
ΝΑ ΓΕΛΛΟΒΙΗ

ΡΟΜΑΗ

ΧΑΡΚΙΒ
2023 **КСД**

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2023

ISBN 978-617-15-0493-6 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Перекладено за виданням: Christie A. A Haunting In Venice : A Novel / Agatha Christie. — London : HarperCollins, 2023. — 272 p.

www.agathachristie.com

Переклад з англійської *Олени Соломарської*

Дизайнер обкладинки *Євген Вдовиченко*

Крісті А.

К82 Вечірка на Гелловін : роман / Агата Крісті ; пер. з англ. О. Соломарської. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2023. — 304 с.

ISBN 978-617-15-0278-9 (дод. наклад)

ISBN 978-0-06-334296-5 (англ.)

«Я бачила вбивство!» — заявила тринадцятирічна Джойс під час вечірки на Гелловін. Звичайно ж, ніхто з гостей їй не повірив, навіть Аріадна Олівер, знана авторка детективів. Ох уже ці підлітки, які постійно прагнуть у будь-який спосіб привернути до себе увагу! Однак, коли гості розійшлися, дівчинку знайшли вбитою. Шокована місіс Олівер звертається по допомогу до свого друга Еркюля Пуаро. Перед ними подвійна таємниця: свідком якого злочину стала Джойс і хто змусив її замовкнути навіки? І ось Пуаро знаходить першу зачіпку...

УДК 821.111

AGATHA CHRISTIE, POIROT and the Agatha Christie Signature are registered trade marks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

Hallowe'en Party © 1969 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

Translation entitled «Вечірка на Гелловін» © 2023 Agatha Christie Limited. All rights reserved

Introduction © 2023 by Michael Green.

«A Haunting In Venice» film artwork © 2023 20th Century Studios.

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2023

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2023

Про Агату Крісті

За кількістю публікацій книжки Агати Крісті випереджають лише Біблія та твори Шекспіра. На цей час було продано понад мільярд примірників її творів англійською мовою і ще мільярд у перекладі сотнею іноземних мов. Вона є авторкою вісімдесяти кримінальних романів і збірок оповідань, близько тридцяти п'єс, двох мемуарів і шести романів, написаних під псевдонімом Мері Вестмакотт.

Уперше Крісті спробувала свої сили в детективній літературі, працюючи в госпіталі під час Першої світової війни. Саме тоді вона створила образ тепер уже легендарного Еркюля Пуаро у своєму дебютному романі «Таємнича справа у Стайлзі». Міс Джейн Марпл уперше з'явилася 1930 року у великому романі «Вбивство у будинку вікарія», швидко ставши ще одним улюбленим і незмінним персонажем, що за популярністю конкурує з Пуаро. Серед інших відомих персонажів її романів — подружжя Томмі і Таппенс Бересфорд, які борються зі злочинністю, приватний детектив Паркер Пайн, а також детективи Скотланд-Ярду старший інспектор Беттл та інспектор Джепп.

На основі її романів та оповідань було поставлено багато п'єс, фільмів, телесеріалів. П'єса «Мишоловка», прем'єра якої відбулася 1952 року, іде на сцені й дотепер, що становить абсолютний рекорд. Номінант на премію «Оскар», актор і режисер Кеннет Брана зняв 2017 року фільм «Вбивство у Східному експресі», який зазнав надзвичайного успіху, та його продовження «Смерть на Нілі», зігравши в обох фільмах роль бельгійського детектива. На малому екрані Пуаро найбільш запам'ятався у виконанні Девіда Суше, а міс Марпл — у виконанні Джоан Гіксон, а згодом Джеральдін Мак'юен та Джулії Маккензі.

Агата Крісті була одружена спочатку з Арчібальдом Крісті, а потім — з археологом сером Максом Малловеном, якого вона супроводжувала в експедиціях до країн, що також послуговували місцем дії багатьох її романів. У 1971 році вона отримала одну з найпочесніших нагород Великої Британії, ставши Дамою Британської імперії. Померла письменниця 1976 року у віці вісімдесяти п'яти

років. Столітній ювілей публікації творів Агати Крісті та дебюту Еркюля Пуаро відзначали в усьому світі у 2020 році.

*П. Г. Вудгаузу, чиї романи та оповідання прикрашали моє життя протягом багатьох років.
А також висловлюючи свою вдячність за те, що він так люб'язно сказав мені, що йому
подобаються мої книги*

Передмова

Зізнання: я вчинив убивство.

Можливо, виправдане вбивство. Але на підлозі точно лежить тіло. І це тіло дуже схоже на книгу, яку ви тримаєте в руках.

У мене був мотив. У мене була можливість. У мене навіть був дозвіл. Що не змінює факту гріха і не дає права на помилування. Шанувальники Агати Крісті, ревні і незліченні, вимагатимуть моєї голови, і вони матимуть рацію. Бо, виконуючи завдання з написання сценарію, я добровільно, цілеспрямовано змінив сюжет улюбленого детективного роману Агати Крісті заради особистої вигоди.

Дозвольте пояснити.

Однією з багатьох переваг роботи сценариста, залученого до екранізації незрівнянних книжок Крісті про Еркюля Пуаро, є те, що, якщо ви чемно попросите, вам надішлють додому їх усі. Я попросив чемно.

Вони прийшли у великій коробці від видавництва, і тепер на полиці в моєму кабінеті стоїть довгий, гарний ряд із трьох десятків томів романів та оповідань. Повна колекція романів про Пуаро.

Коли застрягаєш на якомусь рядку або, частіше, намагаєшся знайти рядки, які можна викинути, погляд на ці книжки заспокоює.

А потім сталася цікава річ. «Вечірка на Гелловін» почала витріщатися на мене.

Щось у цьому було, можливо, той апостроф, що ніби підморгував¹.

Я взяв книжку, прочитав її, і мені все сподобалося, але навіть швидко перегортаючи сторінки, я відчував, що без серйозних змін цей текст є малоймовірним кандидатом для того, щоб знімати фільм.

Це не судження про якість книги. Геніальні романи часто не піддаються точній адаптації. Вимоги до фільму щодо тривалості, структури та безпосередності просто інакші.

Проте книга залишилася зі мною.

Це було восени 2019 року, незадовго до мого від'їзду до Лондона на зйомки «Смерті на Нілі», другої екранізації Крісті, над якою мені пощастило працювати для студії *20th Century* з Кеннетом Брана, що був режисером і виконавцем ролі великого бельгійського сищика Еркюля Пуаро. І «Ніл», і наш фільм 2017 року «Вбивство у Східному

експресі» були свідомо точними адаптаціями чудового першоджерела. Тут я відчував, що моя головна роль у створенні сценаріїв полягає в тому, щоб удосконалити роботу з персонажами та попрацювати над сценографією. Щодо сюжету — то правило: «Ніколи не намагайся перекрестити Крісті» — здавалося слухним. Ніхто з цим не сперечався.

Однак кілька тижнів по тому, крокуючи палубою «Карнаку» під час зйомок «Ніла», я фантазував про те, що нам пощастить зняти третій фільм у нашій серії, а якщо так, то яку ж книгу за участю Пуаро взяти наступною... Я все ще відчував цей погляд. Я думав, що фільм, дія якого розгортається протягом жахливої ночі Гелловіну, може дозволити Пуаро зіткнутися зі свіжими демонами. Можливо, навіть із привидами.

Все, що мені потрібно було зробити, — це спланувати вбивство.

У книзі «Вечірка на Гелловін» дитяча вечірка йде шкереберть. Не буде помилкою передбачити, що хтось помре. Зізнаюся, я вкрав цю блискучу, геніальну ідею — вбивство на вечірці під час Гелловіну — і вбив усе інше.

Наш третій фільм про Пуаро, «Привиди у Венеції», — це продовження моїх злочинів. Ситуація, місце дії та персонажі були взяті з тексту і зазнали другого втілення. У руках Кеннета Брана як режисера, і завдяки його грі та грі його акторів сценарій перетворився на щось приголомшливе, дивне і жахливе. Щось *нове*. Однак це нічого не забирає у «Вечірки на Гелловін». Роман залишається, і ним можна тільки насолоджуватися.

Як свідчать її записники, Крісті почала писати його 1 січня 1969 року, не втративши жодного дня після необхідної святкової паузи. (Про трудову етику Крісті мало говорять. У сімдесят вісім років, після майже шістдесятирічної кар'єри письменниці, вона «сповільнилася» до однієї книжки на рік, зрідка видаючи як сюрприз вірші, п'єси чи короткі оповідання. Порівняймо це, скажімо, з її гарячковим 1934 роком, коли вона опублікувала «Вбивство у Східному експресі», «Таємницю Лістердейла», «Чому не Еванс?», «Розслідування Паркера Пейна» та, під псевдонімом Мері Вестмакотт, «Незакінчений портрет».) Вона оголосила про завершення своєї роботи сьомого липня. Після шести місяців напруженої праці — спочатку з диктофоном, потім з олівцем над чернетками від своєї друкарки, місіс Джоллі, — письменниця тримала в руках цю книгу, так само як

і ви зараз. Для багатьох її шанувальників вона є улюбленою, якщо не найулюбленішою. І на те є вагома причина.

Перш за все, ця книга шокує. Вибір жертви є особливо холодним, а подальші ускладнення в ході розслідування Пуаро доводять, що температура спадає нижче нуля. Існує загальне занепокоєння щодо недавніх змін у Британії, які стали загрозливими наприкінці 1960-х років (тоді як сам Пуаро зухвало примудряється не старішати). Персонажі стикаються із занепокоєнням і поступливістю із сучасними ліберальними поглядами на правоохоронні органи та на секс.

Ні, все вже не так, як було колись.

Незмінним залишається лише те, що Пуаро знову повинен мчати щодуху до маленького сонного містечка, цього разу до Вудлі Коммон, щоб розкрити вбивство. (За п'ять хвилин перебування в маленькому сонному містечку більшість людей, здається, вмирає. Якщо ви коли-небудь опинитеся в детективному романі, дія якого відбувається в маленькому сонному містечку, негайно сідайте в автобус і їдьте до великого міста, де безпечно.)

Допомога приходить із радісною появою гостей. Крісті повертає двох знайомих персонажів: старшого інспектора поліції Спенса з роману «Місіс Мак-Гінті померла», нашого старого знайомого на пенсії, який наважується зверхньо ставитися до вас через те, що він старший за віком і через те, що він на пенсії, та Аріадну Олівер, енергійну авторку й давню приятельку як читача, так і Пуаро, яка має його номер, за яким можна зателефонувати, коли з'явиться мертве тіло. Інтерв'ю, яблука, нерозкриті справи, кодициль, шантаж, чай і ковбаси ідуть слідом. Усі ці гарні речі.

Але не всі вони з'являються в нашому фільмі.

Можливо, ви зможете пробачити це.

Справжні фанати Крісті навряд чи так легко нас зрозуміють, і я люблю їх за це. Фанати люблять Крісті *прискіпливо*. Вони витратили на це свій час. Вони не просто перечитують, вони перечитують ті самі примірники в тому самому кріслі, сьорбаючи той самий чай з того самого надщербленого горнятка. Її книжки приносять особливий комфорт, тому будь-яке відхилення від звичного сприйняття муляє, як пісок у фланелевих простирадлах.

Легко зрозуміти чому. Коли ви читаете книгу, у вас у голові виникає певне її бачення. Ви бачите, як волосся персонажа коливається певним

чином. Його чи її шарф — улюбленого синього відтінку штор у вашій старій спальні. Ви мимохіть ставите камеру точно в кут кімнати на рівні очей. У певному сенсі, ви бачили зафільмовану версію подій уже під час читання, тож коли ви сідаєте дивитися фільм, знятий за мотивами попередньо прочитаної книги, фільм із його власними зачісками, кольором шарфа і ракурсами зйомки, ви неминуче, хоч і несвідомо, починаєте блукати між першою і другою версіями.

В ідеалі, настає швидке перемир'я. Але коли любиш книгу, коли так безмежно шануєш автора і багато чим йому завдячуєш, важко не грати в улюблені ігри. Боляче з ними розставатися.

Усе, що я можу сказати на свій захист, — це те, що я це розумію. Я відчуваю це. Я завдячую Агаті Крісті більше, ніж будь-кому іншому. Я теж люблю цю книгу. Я розгортаю сторінку, занурююся в історію і думаю, чи заслуговую я взагалі на милосердя.

Вам доведеться прочитати її, і тоді ви побачите.

Майкл Грін
(Літак Бербанк — JFK)
2 квітня 2023 року

¹ Апостроф у назві роману англійською: *Hallowe'en Party*. (Прим. ред.)

Розділ перший

Місіс Аріадна Олівер пішла разом із Джудіт Батлер, подругою, у якої вона зупинилася, щоб допомогти з підготовкою до дитячого свята, яке мало відбутися того ж вечора. На той момент там панувала хаотична активність. Енергійні жінки входили і виходили з дверей, пересуваючи стільці, маленькі столики, вази з квітами, а також приносили велику кількість жовтих гарбузів, які вони стратегічно розставляли у вибраних місцях.

Це мала бути вечірка на Гелловін для запрошених гостей віком від десяти до сімнадцяти років.

Місіс Олівер, відокремившись від основної групи, притулилася до вільної стіни і підняла великий жовтий гарбуз, критично розглядаючи його.

— Восстанне я бачила такий, — сказала вона, відкидаючи сиве волосся з високого чола, — торік у Сполучених Штатах, їх там сотні. По всьому будинку. Я ніколи раніше не бачила стільки гарбузів. Власне кажучи, — додала вона задумливо, — я ніколи не знала різниці між гарбузом і кабачком. Що воно таке?

— Вибач, люба, — сказала місіс Батлер, наступивши подрозі на ногу.

Місіс Олівер щільніше притиснулася до стіни.

— Моя провина, — сказала вона. — Я тут стою і заважаю. Але це було досить вражаюче, бачити так багато гарбузів або кабачків, як би вони там не називалися. Вони були скрізь: у магазинах і в будинках людей, зі свічками чи ліхтариками всередині, або десь підвішені. Дуже цікаво. Але це було не на Гелловін, а на День подяки. Тепер я завжди асоціюю гарбузи з Гелловіном, а це кінець жовтня. День подяки випадає набагато пізніше, так? Хіба в листопаді, десь у третій тиждень листопада? Так чи інакше, тут Гелловін, безумовно, 31 жовтня, правда? Спочатку Гелловін, а що буде далі? День поминання? Це коли в Парижі всі ходять на кладовища і кладуть квіти на могили. Це не сумне свято. Тобто дітлахи теж туди приходять і веселяться. Спочатку йдеш на квіткові ринки і купуєш багато-багато чудових квітів. Квіти ніколи не виглядають так гарно, як у Парижі на ринку.

На місис Олівер час від часу наштовхувалося багато заклопотаних жінок, але вони не слухали її. Вони були надто зайняті своїми справами.

Здебільшого це були матері й одна-дві компетентні старі діви; були й корисні підлітки, хлопці років шістнадцяти-сімнадцяти, які лазили по драбинах або стояли на стільцях, щоб підняти на відповідну висоту прикраси: гарбузи, кабачки або яскраві скляні кульки; дівчатка від одинадцяти до п'ятнадцяти років тинялися групами і хихотіли.

— А після Дня поминання і цвинтарів, — продовжила місис Олівер, опустивши свою вагу на підлокітник дивана, — у вас є День усіх святих. Гадаю, я маю рацію?

Ніхто не відповів на це запитання. Місис Дрейк, вродлива жінка середнього віку, яка влаштовувала вечірку, зробила оголошення.

— Я не називаю це вечіркою на Гелловін, хоча, звичайно, це справді так. Я називаю її вечіркою «Одинадцять плюс». Це така вікова група. Здебільшого учні, які залишають «В'язи» і переходять до інших шкіл.

— Але це не дуже точно, Ровіно, чи не так? — сказала міс Віттекер, несхвально зсунувши пенсне на ніс.

Міс Віттекер, місцева шкільна вчителька, завжди була прискіпливою щодо точності.

— Тому що ми вже деякий час тому скасували одинадцять плюс.

Місис Олівер, перепрощуючи, підвелася з канапи.

— Я нічим не допомогла. Я просто сиділа тут і говорила дурниці про гарбузи та кабачки, — і давала ногам відпочити, подумала вона з легким докором сумління, але без достатнього почуття провини, щоб сказати це вголос.

— Що ж мені робити далі? — запитала вона і зауважила: — Які чудові яблука!

Хтось щойно приніс до кімнати велику миску яблук.

Місис Олівер дуже любила яблука.

— Чудові червоні яблука, — додала вона.

— Насправді вони не дуже смачні, — сказала Ровіна Дрейк. — Але вони дуже гарні на вигляд і не зовсім круглі. Це для гри «Вкуси яблуко». Вони досить м'які, тож діти зможуть краще вчепитися в них зубами. Віднеси їх до бібліотеки, добре, Беатріс? Ця гра завжди призводить до безладу, бо розливається вода, а там такий старий килим, що це не має значення. О, дякую, Джойс.

Джойс, кремезна тринадцятирічна дівчинка, схопила миску з яблуками.

Два з них скотилися і зупинилися, ніби за помахом відьминої палички, біля ніг місіс Олівер.

— Ви ж любите яблука, — сказала Джойс. — Я читала, що ви їх любите, або, може, чула по телевізору. Це ви пишете оповідання про вбивства, чи не так?

— Так, — підтвердила місіс Олівер.

— Ми повинні були б змусити вас вигадати щось, пов'язане з убивствами. Влаштувати сьогодні вбивство на вечірці і змусити присутніх розкрити його.

— Ні, дякую, — сказала місіс Олівер. — Більше ніколи.

— Що ви маєте на увазі — більше ніколи?

— Ну, я зробила це одного разу, і це виявилось не дуже вдало, — пояснила місіс Олівер.

— Але ж ви написали багато книжок, — заперечила Джойс, — і заробили на них багато грошей, чи не так?

— До певної міри, — відповіла місіс Олівер, а її думки полетіли до податкової інспекції.

— Й у вас там фігурує детектив, фін за національністю.

Місіс Олівер визнала цей факт. Маленький міцний хлопчик, який, на думку місіс Олівер, іще не досяг одинадцяти-плюс років, суворо запитав:

— Чому фін?

— Я сама часто замислювалася над цим питанням, — чесно відповіла місіс Олівер.

До кімнати, важко дихаючи, з великим зеленим пластиковим відром у руці увійшла місіс Гаргрівз, дружина органіста.

— А як щодо цього, — сказала вона, — для гри з яблуками у воді? Буде веселіше, як на мене.

Міс Лі, медсестра, сказала:

— Оцинковане відро краще. Не буде так легко перекидатися. Де ви збираєтеся його поставити, місіс Дрейк?

— Я подумала, що з яблуками краще гратися в бібліотеці, там старий килим, адже завжди проливається багато води.

— Гаразд. Ми візьмемо їх із собою. Ровіно, ось іще один кошик яблук.

— Дозвольте вам допомогти, — сказала місіс Олівер.

Вона взяла два яблука, що лежали біля її ніг. Майже не усвідомлюючи, що робить, вона встромила зуби в одне з них і почала хрумтіти. Місіс Дрейк рішуче забрала у неї друге яблуко і поклала його до кошика. Навколо здійнявся гамір розмов.

— Так, але де будемо ставити «Вогняного дракона»?

— Його варто б поставити в бібліотеці, це найтемніша кімната.

— Ні, краще в їдальні.

— Але спочатку маємо накрити чимось стіл.

— На нього треба покласти зелену скатертину, а зверху клейонку.

— А як щодо дзеркал? Ми справді побачимо в них наших чоловіків?

Крадькома роззувшись і продовжуючи спокійно гризти яблуко, місіс Олівер знову опустилася на канапу і критично оглянула кімнату, повну людей. Вона розмірковувала як авторка: «Якби я хотіла написати книгу про всіх цих людей, як би я це зробила? Вони загалом, здається мені, хороші люди, але хто знає?»

У певному сенсі вона відчувала, що це було досить принадно — не знати про них нічого. Вони всі жили у Вудлі Коммон, у її пам'яті залишилися слабкі згадки про деяких із них завдяки тому, що розповіла їй Джудіт. Міс Джонсон — щось пов'язане з церквою, чи не сестра вікарія? О ні, це сестра органіста, звичайно. Ровіна Дрейк, яка, здається, заправляє всіма справами у Вудлі Коммон. Задихана жінка, яка принесла відро, дуже огидне пластикове відро. Адже місіс Олівер ніколи не любила пластикові речі. А потім діти, дівчатка-підлітки і хлопці.

Поки що для місіс Олівер це були всього лише імена. Були там ще Нен, Беатріс і Кеті, Діана і Джойс, хвалькувата дівчина, яка ставила багато запитань. «Мені не дуже подобається Джойс», — подумала місіс Олівер. А ще дівчинка на ім'я Енн, яка була високою і здавалася зверхньою. Двоє хлопців-підлітків, які, схоже, звикли випробовувати різні зачіски, з досить невдалими результатами.

Менший хлопчик увійшов якимось сором'язливо.

— Мама передала ці дзеркала, прохала подивитися, чи годитимуться вони, — промовив він трохи задиханим голосом.

Місіс Дрейк забрала їх у нього.

— Дуже дякую, Едді, — сказала вона.

— Це звичайнісінькі ручні дзеркальця, — зауважила дівчина на ім'я Енн. — Невже ми справді побачимо в них обличчя наших майбутніх чоловіків?

— Деякі з вас побачать, а деякі ні, — відповіла Джудіт Батлер.

— А ви коли-небудь бачили обличчя свого чоловіка, коли бували на вечірці — я маю на увазі подібну вечірку?

— Звісно ж, ні, — сказала Джойс.

— Вона могла, — заперечила старша Беатріс. — Е.С.П. вони називають це. Екстрасенсорне сприйняття, — додала вона тоном людини, яка задоволена тим, що досконало володіє сучасною термінологією.

— Я читала одну з ваших книжок, — повідомила Енн, звертаючись до місіс Олівер. — «Вмираюча золота рибка». Вона була дуже цікава, — люб'язно додала вона.

— А мені вона не сподобалася, — заперечила Джойс. — У ній замало крові. Я люблю, щоб у вбивствах було багато крові.

— Трохи моторошно, — сказала місіс Олівер, — тобі не здається?

— Але захопливо, — відповіла Джойс.

— Не обов'язково, — не погодилася місіс Олівер.

— Я одного разу бачила вбивство, — похизувалася Джойс.

— Не верзи дурниць, Джойс, — сказала міс Віттекер, шкільна вчителька.

— Так було, — відповіла Джойс.

— Чесно? — запитала Кеті, дивлячись на Джойс широко розплющеними очима. — Ти справді бачила вбивство?

— Звісно ж, ні, — заперечила місіс Дрейк. — Не треба молоти дурниць, Джойс.

— Я дійсно бачила вбивство, — наполягала Джойс. — Я бачила. Бачила. Бачила.

Сімнадцятирічний хлопець, що стояв на драбині, зацікавлено подивився вниз.

— Яке вбивство? — запитав він.

— Я не вірю в це, — зауважила Беатріс.

— Звичайно, ні, — підхопила мати Кеті. — Вона просто вигадує.

— Я не вигадую. Я його бачила.

— Чому ти не пішла в поліцію? — запитала Кеті.

— Бо я не знала, що це було вбивство, коли побачила. Лише набагато пізніше я зрозуміла, що це було вбивство. Те, що хтось сказав лише місяць чи два тому, раптом змусило мене замислитися: ну так, я ж дійсно бачила *вбивство*.

— Ну от, — сказала Енн, — вона все це вигадує. Це нісенітниця.

— Коли це сталося? — запитала Беатріс.

— Багато років тому, — відповіла Джойс. — Я була тоді зовсім малою, — додала вона.

— Хто кого вбив?

— Я нікому з вас не скажу, — мовила Джойс. — Ви всі так жахливо це сприймаєте.

Міс Лі прийшла з іншим відром. Розмова перейшла на порівняння емальованих та пластикових відер як найбільш придатних для гри «Вкуси яблуко». Більшість помічниць попрямувала до бібліотеки, щоб оцінити їх на місці. Деякі молодші помічниці, можна сказати, дуже хотіли продемонструвати свої вміння шляхом відпрацювання труднощів і показу власних досягнень у цьому виді спорту. Волосся намокло, вода пролилася, принесли рушники, щоб витертися. Врешті-решт було вирішено, що емальоване відро є кращим за пластикове, яке занадто легко перекидається.

Місіс Олівер, поставивши миску з яблуками, які вона принесла, щоб поповнити запаси на завтра, взяла ще одне.

— Я читала в газеті, що ви любите яблука, — пролунав докірливий голос Енн чи Сьюзен — вона не була впевнена, хто саме промовив до неї.

— Це мій тяжкий гріх, — зізналася місіс Олівер.

— Було б веселіше, якби це були дині, — зауважив один із хлопчиків. — Вони такі соковиті. Тільки уявити собі, який би тоді був безлад, — сказав він, з приємним передчуттям оглядаючи килим.

Місіс Олівер, відчуваючи себе трохи винною через публічне звинувачення в зажерливості, вийшла в пошуках певної кімнати, місцезнаходження якої зазвичай було доволі легко визначити. Вона піднялася сходами і, завернувши за риг на півповерсі, врізалася у пару, дівчину й хлопця, що стискали одне одного в обіймах і притулялися до дверей, саме тих, до яких вона сама так прагнула потрапити. Пара не звернула на неї жодної уваги. Вони зітхали і притискалися одне до одного. Місіс Олівер стало цікаво, скільки їм років. Хлопцеві було

десь п'ятнадцять, дівчинці, мабуть, трохи більше дванадцяти, хоча її груди були вже повністю розвинуті.

«Яблуні» були досить великим будинком. У ньому, мабуть, можна було знайти багато затишних куточків. «Які ж люди егоїстичні, — подумала місіс Олівер. — Жодної уваги до інших». Їй згадався добре знайомий вислів з минулого. Його повторювали їй по черзі доглядальниця, няня, гувернантка, бабуся, дві двоюрідні тітки, мати та ще кілька людей.

— Перепрошую, — сказала місіс Олівер гучним, чистим голосом.

Хлопець і дівчина притулилися ближче, ніж будь-коли, їхні губи стиснулися.

— Перепрошую, — повторила місіс Олівер, — ви не проти пропустити мене? Я хочу зайти в ці двері.

Пара неохоче розступилася. Вони ображено подивилися на неї. Місіс Олівер увійшла, грюкнула дверима і закрила засув.

Двері були не дуже щільно припасовані. Слабкі звуки розмови долетіли до неї ззовні.

— Ну що за люди? — промовив один голос дещо невпевненим тенором. — Можна було б *побачити*, що ми не хочемо, аби нас турбували.

— Люди такі егоїстичні, — підхопив дівочий голос. — Вони ніколи не думають ні про кого, крім себе.

— Жодної поваги до інших, — промовив хлоп'ячий голос.

Розділ другий

Підготовка до дитячого свята зазвичай завдає організаторам набагато більше клопоту, ніж організація розваг для дорослих. Якісна їжа та відповідні алкогольні напої — з содовою на додачу — для нормальних дорослих людей цього цілком достатньо, щоб вечірка пройшла успішно. Це може коштувати дорожче, але клопоту незрівнянно менше. Щодо цього Аріадна Олівер та її подруга Джудіт Батлер дійшли спільної згоди.

— А як щодо вечірок для старших підлітків? — запитала Джудіт.

— Я не дуже багато про них знаю, — відповіла місіс Олівер.

— З одного боку, — сказала Джудіт, — думаю, що з ними, мабуть, менше клопоту, ніж з усіма іншими. Я маю на увазі, що вони просто викидають усіх нас, дорослих, на вулицю. І кажуть, що все зроблять самі.

— І вони це роблять?

— Ну, не в нашому розумінні цього слова, — зауважила Джудіт. — Вони забувають замовити деякі речі і замовляють багато чого такого, що нікому не подобається. Вигнавши нас, вони потім кажуть, що були такі речі, які ми мали б їм забезпечити, але таким чином, щоб вони потім самі їх знайшли. Вони розбивають багато склянок та іншого, і завжди знайдеться хтось небажаний або хтось приводить небажаного друга. Розумієте, як це буває. А ще специфічні наркотики, як вони їх називають? «Зеленка», або «травка», або ЛСД, я завжди думала, що це означає просто гроші; однак, очевидно, це не так.

— Мабуть, воно того варте, — припустила Аріадна Олівер.

— Це дуже неприємно, і трава має неприємний запах.

— Це все звучить якось дуже депресивно, — вирішила місіс Олівер.

— У будь-якому разі, ця вечірка пройде добре. Довірся Ровіні Дрейк. Вона чудова організаторка. Ось побачиш.

— Не думаю, що мені взагалі хочеться йти на цю вечірку, — зітхнула місіс Олівер.

— То піднімися нагору і приляж на годинку-другу. От побачиш, тобі сподобається, коли ти туди потрапиш. Мені жаль, що в Міранди висока температура — вона така розчарована, що не може прийти, бідолашна.

Вечірка розпочалася о пів на сьому. Аріадна Олівер мусила визнати, що її подруга мала рацію. Прибулі були пунктуальні. Все проходило чудово. Все було добре продумано, добре організовано і працювало як механізм годинника. На сходах світилися червоні та сині вогники і було розвішано безліч жовтих гарбузів. Дівчатка і хлопчики прибули, тримаючи в руках прикрашені мітли для змагань. Після привітань Ровіна Дрейк оголосила програму вечора.

— По-перше, оцінювання конкурсу мітел, — сказала вона, — три призові місця: перше, друге і третє. Потім гра з борошном. Це буде в малій оранжереї. Тоді «Вкуси яблуко» — там на стіні прикріплений список партнерів для цієї події; після того будуть танці. Щоразу, коли гасне світло, ви міняєтесь партнерами. Потім дівчата йдуть до маленького кабінету, де їм видають дзеркала. Після цього вечера, «Вогняний дракон» і нарешті вручення призів.

Як і всі вечірки, спочатку все йшло не зовсім гладко. Мітли викликали захоплення, це були дуже маленькі мініатюрні вінички, однак загалом їхнє оздоблення не було дуже оригінальним.

— Це полегшує роботу, — сказала місіс Дрейк у розмові з однією зі своїх подруг. — І це дуже корисна річ, тому що завжди є одна чи дві дитини, про яких ви знаєте, що вони не виграють жодного призу, тож можна трохи схитрувати тут.

— Це нечесно, Ровіно.

— Не зовсім. Я просто влаштовую так, щоб усе було чесно і рівномірно розподілене. Вся справа в тому, що кожен хоче щось виграти.

— А що таке гра з борошном? — запитала Аріадна Олівер.

— А, так, звичайно, вас тут не було, коли ми це робили. Ну, просто наповнюєш стакан борошном, добре його притискаєш, а потім вивертаєш на тацю і кладеш зверху шість пенсів. Потім кожен відрізає по шматочку, дуже обережно, щоб не скинути шестипенсовик. Як тільки хтось скидає шестипенсовик, ця людина вибуває. Це свого роду гра на вибування. Останній, хто залишився, звісно, отримує шість пенсів. Ну що ж, поїхали.

І вони пішли. Верески збудження долинали з бібліотеки, де тривали змагання «Вкуси яблуко», учасники поверталися звідти з мокрими пасмами і з добрячою кількістю води на обличчі.

Одним із найпопулярніших конкурсів, принаймні серед дівчат, був прихід відьми на Гелловін. Відьму грала місіс Гудбоді, місцева прибиральниця, яка не лише мала необхідні гачкуватий ніс і підборіддя, які майже сходилися, а й напрочуд вправно промовляла тужливим голосом з виразно зловісними відтінками, а також виголошувала чаклунські поганенькі віршики.

— А тепер підійди, Беатріс, чи не так? Так, Беатріс. Дуже цікаве ім'я. Ти хочеш знати, який на вигляд буде твій чоловік. Зараз, моя люба, сідай сюди. Так, так, під цим світлом, ось тут. Сядь тут і тримай це маленьке дзеркальце в руці, і коли світло згасне, ти побачиш, як він з'явиться. Ти побачиш, як він дивиться через твоє плече. Тепер тримай дзеркальце рівно. *Абракадабра, що я побачу тут? Обличчя чоловіка, який візьме зі мною шлюб. Беатріс, Беатріс, що побачиш ти — обличчя чоловіка, який сподобається тобі.*

Раптовий промінь світла з драбини, розміщеної за ширмою, пронизав кімнату. Він влучив у потрібне місце в кімнаті, що відобразилося у дзеркалі, яке схопила схвильована Беатріс.

— О! — вигукнула Беатріс. — Я бачу його. Я бачу його! Я бачу його в моєму дзеркалі!

Промінь зник, увімкнули світло, і зі стелі злетіла кольорова фотографія, наклеєна на листівку. Беатріс радісно затанцювала.

— Це був він! Це був він! Я бачила його, — кричала вона. — О, у нього чудова руда борода.

Вона кинулася до місіс Олівер, яка була найближче до неї.

— Погляньте, погляньте, будь ласка. Ви не вважаєте, що він просто чудовий? Він схожий на Едді Пресвейта, попспівака. Вам так не здається?

Місіс Олівер справді вважала, що він схожий на одне з тих облич, які вона щодня з жалем бачила в ранковій газеті. Борода, на її думку, мала бути побічним свідченням геніальності.

— Звідки всі ці речі беруться? — запитала вона.

— О, Ровіна змушує Нікі їх робити. А його друг Монд йому допомагає. Він багато експериментує з фотографією. Він сам та кілька його приятелів гримуються, з великою кількістю волосся, бакенбардів, борід тощо. А потім, зі спрямованим на його обличчя світлом, і все таке інше, — звичайно ж, дівчата шаленіють від захвату.

— Я не можу позбутися думки, — сказала Аріадна Олівер, — що дівчата в наш час дуже дурні.

— А ви не думаєте, що вони завжди були такими? — запитала Ровіна Дрейк.

Місіс Олівер замислилася.

— Мабуть, ви маєте рацію, — визнала вона.

— А тепер, — оголосила місіс Дрейк, — вечеря.

Вечеря пройшла чудово. Пишні тістечка з морозивом, солодощі, креветки, сирні та горіхові десерти. Одинадцять-плюс наїлися досхочу.

— Отож останнє на сьогодні, — повідомила Ровіна. — «Вогняний дракон». Он там, проходить через комору. Так. Але спочатку призи.

Призи були вручені, а потім пролунав стогін, поклик банші². Діти кинулися через хол назад до їдальні.

Їжу було прибрано. На стіл постелили зелену скатертину, і на ній з'явилося велике блюдо з палаючими родзинками. Усі загомоніли, кинулися вперед, хапали палахкі родзинки з криками: «Ой, я обпікся! Я обпеклася! Хіба це не чудово?» Поступово «Вогняний дракон» заблимав і згас. Спалахнуло світло. Вечірка закінчилася.

— Це був великий успіх, — сказала Ровіна.

— Так і мало б статися, зважаючи на всі твої старання.

— Було чудово, — тихо сказала Джудіт. — Просто чудово.

— А тепер, — додала вона з жалем, — нам треба трохи прибрати. Ми не можемо залишити все тим бідолашним жінкам на завтрашній ранок.

² Банші — персонаж ірландського фольклору. (Тут і далі прим. перекл.)

Розділ третій

У лондонській квартирі Еркюля Пуаро задзвонив телефон. Його власник незадоволено поворушився на стільці, відчуваючи розчарування. Ще до того, як відповісти, він зрозумів, що це означає. Його друг Соллі, з яким він збирався провести вечір, поновивши їхню вічну суперечку про справжнього винуватця вбивства в муніципальній лазні на Кеннінг-роуд, зараз повідомить йому, що не зможе прийти. Пуаро, який зібрав певну інформацію на користь власної, трохи притягнутої за вуха, теорії, був страшенно розчарований. Він не думав, що його друг Соллі погодиться з його здогадками, але не мав сумніву, що коли той, зі свого боку, почне висовувати власні фантастичні припущення, він, Еркюль Пуаро, знищить їх в ім'я здорового глузду, логіки, порядку і методу. М'яко кажучи, буде прикро, якщо Соллі не зможе прийти сьогодні ввечері. Але слід визнати: коли вони зустрілися сьогодні вдень, Соллі страшенно кашляв і в нього був дуже заразний катар горла.

— Він сильно застудився, — сказав Еркюль Пуаро, — і, безумовно, незважаючи на те, що я маю під рукою купу ліків, міг би заразити й мене. Отож нехай краще не приходять. *Tout de même*³ — додав він, зітхнувши, — це означає, що мені доведеться провести дуже нудний вечір.

Багато вечорів зараз викликають нудьгу, подумав він. Його розум, хоч який досконалий (а цього факту він ніколи не піддавав сумніву), потребував стимулювання із зовнішніх джерел. Він ніколи не любив філософствувати. Часом він майже починав шкодувати, що колись не присвятив себе вивченню теології замість того, щоб іще замолоду стати поліціантом. Вирішувати, скільки янголів можуть танцювати на вістрі голки; цікаво було б повірити, що це взагалі має якесь значення, і запекло сперечатися з цього приводу з кимось із колег.

Його служник Джордж увійшов до кімнати.

— Це дзвонив містер Соломон Леві, сер.

— Ах так, — сказав Еркюль Пуаро.

— Він страшенно шкодує, що не зможе приєднатися до вас сьогодні ввечері: він лежить у ліжку, і в нього важка форма грипу.

— Ніякий у нього не грип, а просто сильна застуда. Усі люди зараз вважають, що у них грип. Це звучить якось більш серйозно і викликає більше співчуття. Тоді як просто з кашлем від застуди набагато важче викликати у друзів потрібний ступінь симпатії і поваги.

— Може, й добре, що він не прийде, сер, — зауважив Джордж. — Ці катаральні застуди дуже заразні. Не варто було б вам також її підчепити.

— Це було б дуже прикро, — погодився Пуаро.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ